

rede er forandret i de Henseender, hvori den maaffee kunde have givet mig Anledning til nogle Indvendinger — vil jeg bare sige ligefrem: det er simpelt det, der hos os forstaaes ved at kunne blive Student, at kunne tage, hvad man kalder artium og de følgende philologiske og philosophiske Prøver, det er det, at naar man i ethvert Fag ved Universitetet fordrer, at den, som skal kunne ansæes for dygtig dertil, eller den, som skal kunne ansættes deri, maa have gennemgaaet alle hine Prøver, da er det en saadan Fordring, som aldrig noget Sted hos de Folk, der ere gaaede foran os i Dannelse, er bleven stillet, og en saadan Fordring siger jeg maa nødvendigt gjøre det urimeligt og derfor meget sjældent, at man faaer dygtige Mænd til enhver af disse Lærestole, dygtige i nogen synderlig Grad, endstige da, hvad man altid skulde trachte efter, nogle af de Dygtigste i deres Fag. Det er aabenbart, at naar man endelig sætter sig paa den Hest, at man ikke vil have en Mathematiker til at være Professor i Mathematiken eller Astronomien, om han saa var den Ypperste, der havde været under Solen, dersom han ikke har taget eller kan tage Examen baade i Græsk og i Latin og i Historie, og at man ikke vil have den dygtigste Historiker i Fædrelandets eller Verdenshistorien til Professor, dersom han ikke kan gjøre ordentlig Rede for Alt, hvad man fordrer i mathematisk-physisk Henseende, saa faaer man sjældent dygtige Folk. Det er min Mening.

Ischerning: Da jeg før havde Ordet, undgik jeg at berøre Universitetets Indretning, uagtet den ligger under denne Lov, men siden dette Spørgsmaal nu er kommen saa meget paa Bane, skal jeg da ogsaa tage mig den Frihed at fremstille, hvad jeg mener der ligger bagved disse Gager. Hvad vi tilegne os eller kjøbe ved at give disse Penge ud, det faaer vi, som jeg maa troe efter Alt, hvad jeg har hørt derom af de Paagjældende, de Studerende, kun meget usuldstændigt. Vi betale Professorene i alle Fag under den Forudsætning, at der bliver holdt offentlige Forelæsninger i alle Hovedfag, saaledes at en Student kan endst sine Studier, uden at behøve at følge de private Forelæsninger i en ikke for lang Nar-

række, og vi betale disse Forelæsninger, for at de kunne blive ledsagede af, hvad man kunde kalde „Erindringsord“, „Lærebøger“. Disse Erindringsord og Lærebøger ere, med Undtagelse af Papir og Tryk, betalte af os; dersom de komme frem til en anden Priis end den, Papir og Tryk koster, saa er det en Speculation udenfor det Berettigede. Der maa saavel efter Universitetets Instrux, som efter den Betaling, vi give, kunne fordres tilstrækkelige Forelæsninger, tilstrækkelige Erindringsord, som maae kunne kjøbes for den materielle Priis af Papir og Tryk, i alle Hovedfagene, saa at en Student uden anden Beføstning kan ved de offentlige Forelæsninger arbejde sig igjennem, uden at behøve at gaae til Professorene og modtage deres private Veiledning som en Gunst, fordi han ikke kan betale den. Man maa tænke sig de private Forelæsninger som stodeordnede de offentlige, for at fremme Studiet af visse Fag, som ikke ere nødvendige Betingelser for Embeder, for at sætte dem, der ville forfølge deres Studier videre, istand til at gjøre det med større Letthed, ved at sætte dem istand til at kunne gjøre selvstændigere Studier etc. Men det kan ikke være nødvendigt at give saa mange Penge ud til Universitetet og betale Lærere for at holde Forelæsninger, for at de ved Siden deraf skulle drive Handel med de Erindringsord, som skulle understøtte disse Forelæsninger. Naar et Auditorium møder hos en Professor, der skal holde offentlige Forelæsninger, og siger til ham: „Her er Penge til at lithographere Forelæsningerne for“, saa maa Auditoriet, efter den Betaling, vi give for Forelæsningen, kunne være fri for at skrive efter Diktat og være berettiget til at faae Diktatet leveret, efterhaanden som det bliver lithographeret. Det er min fulde Overbeviisning, at saaledes er Loven, og jeg spørger, om Loven bliver saaledes overholdt.

Gomard: Uden at inklade mig paa, hvorvidt de her i dette Lovforslag opførte Gager i og for sig ere for høie eller for lave, skal jeg dog tillade mig ogsaa at henlede Opmærksomheden paa det store Misforhold, som forekommer mig at være mellem de foreslaaede